

ESZTEROMI KÖZSÉG, KIADÓ
Rozsa A. ES NYERDA
Erdélyi Magyarok, St. Doros
St. Doros, (Brazov-utca) 10
Főszerkesztő: Szerkesztőség
St. Doros, (Brazov-utca) 977
St. Doros, (Brazov-utca) 556
A közlések bizottság
és szerkesztőségnek cím-
száma. Kéziratokat nem
adjunk vissza

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Hemániaiában
Egy évre — 750
Félévre — 380
Negyedévre — 200
Egy hónapra — 70
Egy szám ára pályau-
száron és vidéken is 310
Bukarestben — 350
Csehszlovákiában
Egy hónapra — 25
Egy szám — 1.50

1924 július 12 Szombat

Cluj-Kolozsvár, VII. évfolyam * 154. szám

5684. Tamuz 10

Az iskola ellen

Valamikor boldog régi időkben az iskola azért volt, hogy az ifjúságot hasznos tudományokra tanítsa, lelküket kímélje és elkövetéshez hozza őket az ismeretek, amelyekre az életben szükségük lehet. Kényszer és erőszak távol maradt az iskola falaitól, mert ez szögesen ellenkezett a tanítás szabad szellemével. Innen ered a latinok bölcs mondása, hogy nem az iskolának, hanem az életnek tanulunk, tehát az iskolát mindig úgy kell berendezni, ahogy az élet kívánja és nem az életet úgy, ahogy az iskola kívánja. Az iskola csupán az eszköz, amely közelebb segíthet a célhoz. Az idők során az iskola rendeltetése némileg megváltozott. Már nem csak tanított, de bizonyítványt is adott. A fejlődő és szervezett társadalmi élet szükségessé tette, hogy tudásának és iskolázottságának fokát mindenki valamilyen okmánnyal igazolni tudja. Ez nem volt baj a múltban és nem lenne baj a jövőben sem, ha a tanulás és bizonyítvány közötti méltányos viszony változatlanul megmaradna, vagyis ha az iskolában továbbra is a tanulás volna a fődolog és a bizonyítvány a mellékes. Sajnos, az események szomorúan mutatják, hogy ez az igazságos egyensúly katasztrófálisan megingott a tanulás terhére és a bizonyítvány javára. Az iskolában a döntő momentum a bizonyítvány lett, a kis papírdarab, amelyről a szegény nebuló fejére olvassák a kényes ítéletet.

Az iskolának ez a szerencsétlen deformálása különösen itt Erdélyben öltött ijesztő arányokat az utóbbi években. A mostani vizsgáztatások alkalmával az volt az érzésünk, noha a legobjektivebb szemmel figyeltük az eseményeket, hogy nem is tanárok ülnek tanítványokkal szemben, hanem vádlottak állanak szigorú bírák előtt és kegyelemért esengenek. Különösen a kisebbségi iskolákban vált tragikusan érezhetővé ez a jelenség.

Ma a legtöbb kisebbségi iskola, de főként a zsidó iskolák, szinte mellékesnek kell hogy tekintsék a tanulást és a tudásközvetítést, mert minden energiájukat a bizonyítványra, arra a kis papírdarabra kell koncentrálni, amely a diák számára a továbbhaladás és az életben való érvényesülést jelenti. És ez a bizonyítvány sajnos, a leggyakrabban sem annak kifejezője, hogy mennyire készült fel az életre az ifjú, milyen mértékben van felszerelve hasznos tudással, de sokkal inkább annak, hogy mennyire felelt meg a miniszteri rendeletek előírásainak. A latin közmondás ma már még abban a formájában sem állja meg helyét, hogy az ifjúság az iskolának tanul, — nem, még csak nem is az iskolának, hanem szűkebbül és egymásnak ellentmondó miniszteri rendeleteknek kell ma tanulni. És ha már végigjárták a nyelv- és vizsgarendelekek lélekölő torturáját, akkor következik el a legzörnyőbb csalódás: az állami vizsgabizottság — az inkvizíciónak ez az új formája — a vizsgára jelentkező diákok hatvan-hetven százalékát elbuktatja és arra ítéli, hogy még egyszer végigjárják a rendeletek tövisekkel kirakott útját.

Igy történt ez legutóbb Nagyváradon a zsidó liceum növendékeivel. Ez ellen a kétségbeesett helyzet ellen lázadtak fel a nagyváradi zsidó szülők. Elhatározták, hogy sztrájkba lépnek az iskolával szemben. Mindenki tudja, hogy a sztrájk a munkás kezében is a végső eszköz, amelyhez csak akkor nyúl, ha legfontosabb léteérdekeit látja veszélyben. Milyen mérhetetlen veszély érvénye kellett hogy feltárljon a nagyváradi zsidó szülők előtt, hogy egy ilyen elhatározásnak csak a terve is felmerüljön. Mert mi biztosan reméljük, hogy az elhatározás csak terv marad és nem kell hogy tette váljon. Mi biztosan reméljük, hogy a nagyváradi zsidó szülők nem lesznek arra kényszerítve, hogy sztrájkba lépjenek az iskolával

szemben és ne tölthessék többé gyermeiket azokba a nevelőintézetekbe, ahol a legjobban és legeredményesebben képzhetik elő őket az életre. A mai kormány erőszakpolitikája, amelyet különösen az iskolákkal szemben érvényesít kényesíthetetlen szigorral, nem lehet hosszú életű. Szorongók legyenek és miniszteri rendeletekkel nem lehet kulturát teremteni és még

kevésbé egy békés és dolgos társadalmat felnevelni. Ha a kormány nem fog idejekorán rájönni erre az egyszerű igazságra, úgy rá kell jönnie majd az emberiségben érző román társadalomnak, amely meg fogja érteni azt a nagy emberi tragédiát, amely a nagyváradi szülők sztrájkjából az egész kultúremberiséghez kiált.

Tovább tart a sztrájk a kolozsvári magyar sajtóban

A kizárt újságírók felhívása az olvasóközönséghez. Nyire József nyilatkozata. Zágoni István megbélyegzi Berkes Salamont

(Cluj-Kolozsvár, július 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Abban a körben, amely tegnap a kolozsvári magyar lapok kiadói és újságírói között támadt, a mai nap nem hozott enyhülést. A magyar újságírók továbbra is állják követeléseiket, amelyek feladását egyértelműnek tekintenek az újságírói kar erkölcsi és anyagi érdekeinek elárulásával. A lapkiadók a beállott kényszerhelyzet hatás alatt dilettánsokkal és alkalmi munkásokkal készítették el erősen megfogathozott tartalmu lapjaikat. Az újságírósztrájk mai helyzetére vonatkozólag kérdést intéztünk Nyire Józsefhez, az Újságírószervezet alelnökéhez, aki az újságírók álláspontját a következőképpen ismertette:

— Az újságírók természetesen súlyos könnyelműségnek tartják a kiadók részéről azt a lépést, hogy a lapokat, melyeket még sem lehet egyszerű töketeljeseknek felfogni — dilettánsokkal és álhirlapírókkal összenyiratták, de legalább a közönség megtanul látni és összehasonlítani. Mélyen tájáljuk és eleventünkbe vág, amikor hasábjaink, melyeket esetlenül önfeláldozással tettünk a szabadsággégek, a kultúra és a népkisebbségi sors elismert fórumaivá, máról-holnapra rideg tületi támadásokat olvashatunk és összeomlani látjuk a legideálisabb szellemi felépítés sok esztendősi művét.

— Ami a kiadói nyilatkozatokat illeti, majd csak a bíróság előtt szállunk velük vitába. Dr. Weiss Sándor, ki tegnap írásban adta át nekem a kizárást leszógos levelet, jogtanácsosának figyelmeztetésére beleegyezésem nélkül összetépte az általam is aláírt okiratot, mely teljes beismerést tartalmazott arra nézve, hogy minden jogilag elfogadható ok nélkül kizárt bennünket munkahelyünkből és annak azonnali elhagyására szólított fel bennünket. Grosz László dr. pedig szolidaritásnak jelentette ki magát ezzel a kizárással. Számtalan bizonyítékunk van rá, hogy mi mindvégig a békét kerestük.

Az álhirlapírás ellen

— A kizárási oka egyáltalán nem anyagi természetű. A kiadók nem akartak engedni abból a követelésüktől, hogy ellentétben négy éves jogállapotunkkal ezután olyan újságírókat is alkalmazhassanak, akik nem tagjai semmiféle újságírószervezetnek. Azaz a felfogásunkkal szemben tehát, hogy az újság a közérdek organuma s nekünk kötelességünk erre a közérdekre ügyelni, a kiadók urak a lapok szociális és politikai irányára vonatkozó külön szerződéseket úgy akarják kijátszani magánérdekből, hogy minden morális kollektivitáson kívül álló álhirlapírókat akarnak a szerkesztőségekbe behozni. Ez az igazi ellentét közöttünk. Ugy érezzük, hogy újságírói harcunk erkölcsi léte forog kockán és a négy éve változatlanul fennállott kollektív állásponton nem változtathatunk, ha nem akarjuk félbillenteni a kisebbségi rétegeknek a nyilvánosság által biztosított egyensúlyi helyzetét.

— Végül csak annyit, hogy a vállalatok ellen pert indítottunk szerződésességük miatt és el vagyunk készülve arra, hogy magunkra hagyva a hatalmi kérdések könnyelmű fölvetőit, megteremtünk a független magyar lelkiismeret szabad megnyilvánulásának lehetőségeit.

A sztrájkban álló újságírók a magyar nagy-

közönség tájékoztatása céljából felkérték az Uj Kelet munkatársait a következő felhívás közlésére:

A magyar lapok olvasóhoz

Az Erdélyi és Bánsági népkisebbségi újságírók szervezete ezúton közli a nyilvánossággal, hogy a „Keleti Újság”, „Ellenzék” és „Újság” című lapok kizárták munkatársaikat. Tegnap már néhány dilettáns, egy-két szociális tisztességtől megfosztott álhirlapíró és terrorizált kiadói hivatali tisztviselő nyírta össze ezeket a lapokat.

Erkölcös felfogás szerint az újság a szellemnek és tőkének becsületes összeműködéséből születik. Szellemi és erkölcsi egyensúly a lapvállalat rideg üzlet marad. Mi a magyar sztrájkot tartjuk, hogy a lapok egyoldalú „sztrájk”-ot ne szolgáljanak. Ezért visszatérünk vissza a kiadók követelését, hogy ezután az újságíró-társadalom kívül álló, mindenre kapható álhirlapírókkal dolgozzunk együtt. Hiszen ezzel feleltünk volna az az éleves felelősséget, mely harmóniában tudta tartani a magyarság ellenlétes érdekei osztályainak és rétegeinek újfaját. Azokon a hasábjokon, melyeken esztendő óta, minden jogi és erkölcsi felelősséget egyedül magunkra vállalva, dolgoztunk népünk nyugalmáért és fejlődéséért, most ellenünk intézettek izléstelen támadásokat. Sokkal jobban féljük eszményi értékeinket, semhogy hasonló fegyverekhez nyuljunk. Jogi vitánkat a bíróság, erkölcsi vitánkat a nagyközönség el fogja dönteni.

Pár nap múlva megindítjuk a magyar lelkiismeret organumait.

Cluj-Kolozsvár, 1924. július 11.

Az Erdélyi és Bánsági Népkisebbségi Újságírók Kolozsvári Szervezete

Kik a sztrájkotörők

A sztrájkoló újságírók körében a legnagyobb megdöbbenést keltette, hogy ama dilettánsok között, akik a munkatársak nélküli lapok elkészítésére vállalkoztak, olyanok is akadtak, akik a magyar kisebbségi életben szerepet játszottak, vagy legalább is akartak játszani. Tegnap este sztrájkoló kollégáink fájdalmas reménytelenséggel panaszkodtak el, hogy árván hagyott íróasztalaik egy-ét Berkes Salamon dr. foglalta el. Mit tagadjuk, bennünket nem ért meglepetés ez, mert a hír, mert plasztikusan igazolta azt az igazságot, amelyet mi már évek óta hirdettünk, hogy az árulóban annak sem szabad hinni, akinek az oldala mellé esegődött. A zsidóságát megtagadó Berkes Salamon dr. az első adott alkalommal megtagadta azokat is, akikkel a magyar pártban eddig együtt küzdött és akik érvényesítését elősegítették.

A „Keleti Újság” munkatársaihoz azaz a kérdéssel fordultunk, hogy a történetek után mi a véleményük Berkes Salamonnól, akit olyan sokszor védelemben részesítettek. A munkatársak csoportjából Zágoni István dr. felelős szerkesztő, a Magyar Párt egyik vezető tagja a következőket mondotta:

— A magam igazolásaként mondom, hogy mindazokat a vádakot és kompromittáló hi-

ket, amiket arról a Berkesről hallottam, nem hittem. Ő nagyon jól tudja, hogy mit jelentett a mi támogatásunk az ő számára. De mondhatom, nagyon sok figyelmeztetést kaptam régóta Berkesről. Jöttek hozzám személyesen kolozsvári nem cionista és cionista zsidók, jöttek szolnokiak magyarok (onnan költözött be Kolozsvárra), akik jóakaratu figyelmeztetéssel adtak információkat arról, hogy a Berkes személye nem alkalmas sem közös politikai akciókba való bevonásra, sem más közös nyilvános munkára. Most, amikor velem és Paál Árpád barátommal szemben elkövette ezt a kenyer ellen törő minősíthetetlen lépést, tisztában vagyunk a karakterével. Mi exponáltuk magunkat akkor is, amikor őt repatriálása miatt kiutasították. Amikor ilyen nagy bajban volt, hozzánk szaladt s mi megindultunk, hogy érdekében a tőlünk telhető megcsejünk. Most, amikor mi kerültünk —

Hogy készülnek a sztrájklapok

Természetesen ez a dilettáns újságírói munka már az első napon megbosszulta magát. A dilettáns hírlapírók szenzációhajszásban meg akarták mutatni, hogy mit tudnak. Így történt meg az, hogy az ugynevezett „sztrájklapok” a leghajmeresztőbb kacsák mellett, amelyeknek hetekig fog nevetni az erdélyi olvasóközönség, olyan híreket is közöltek, amelyeknek igen komoly következményei is lehetnek.

A mai „Keleti Újság”-ban például nem kisebb szenzáció jelent meg, mint hogy Stan Vidrighin Temesvár főpolgármestere a Bégába fulladt és hogy az amerikai felekezeti misszió Romániában tartózkodó tagjait Temesváron letartóztatták.

Az „Ellenzék” Marosvásárhelyről szerezte szenzációit és direkt a sztrájklap részére veredést provokált Raileanu ügyész és Barth (alias Blatt) ügyvéd között, akik az „Ellenzék” dilettáns hírlapíróinak légből kapott értesülései szerint annyira összeverték egymást, hogy mindkettőjüket a mentők szállították el a kórházba.

A mentelmi szakértője az olvasóközönségnek a céljából közli, hogy Paracon mentelmi ítéletét és — ő borotvált — a Telegy Artax neves anyakancját.

De az egy napos hírlapírók rombolási dühe nem ismer határt. Újabb szenzáció hír jelenti, hogy Marosvásárhelyen Kohn Péter főtéri kereskedő üzlete leégett és Diaconescu, a marosvásárhelyi kereskedelmi iskola hírhedt igazgatóját Kolozsvárra helyezték. Valóságos kacsahegyet gyűjtött össze a „Keleti Újság” és „Ellenzék” egyetlen számában. Ha ez így megy tovább, akkor kő kövön nem marad Erdélyben, legalább is a sztrájklapok szerint.

Ezek a megjelent álhírek is próbákövei annak, hogy újságot nem mindenki tud írni, mert ha valaki újságíró akar lenni Erdélyben, annak igazán illik tudni, hogy Vidrighin Stan évek óta nem fő-, sem alpolgármestere Temes-

nem éppen bajba — de kellemetlen helyzetbe, akkor az első hátbatámadó: Berkes. Ezek után mindent elhiszek és mindent hiszek róla. Őt nappal ezelőtt Borszék-fürdőn egy szolnoki dobokai román vezetőmber sok tanu előtt mondta nekem: „ne kompromittálják magukat azzal a Berkesrel”. Akkor mást feleltem, most azt mondom: többé nem fogjuk magunkat kompromittálni. Efelől ő nyugodt lehet.

A „Keleti Újság” szerkesztőségének többi tagjai sokkal súlyosabb kijelentésekkel ítélték meg az ő eljárását. Amikor a kizárás megtörtént, Paál Árpád és Darvas Simon figyelmeztették az utcán, hogy „becstelen munkára akarják őt felhasználni”. Ennek dacára is azt tette, amit tett.

Az alkalmi munkatársak között van Ötvös Béla is, akit a Lapkiadó Rt. Nagyváradról rendelt be munkára. Ötvöst az Újságírószervezet erkölcsi okok miatt nem vette fel tagjai közé.

várnak, hanem a városi vízművek igazgatója és még ma is él, anélkül, hogy kedve lett volna Berkes Salamonért a Bégába fulladni.

Ha meg az újdonsült újságírók elolvasták volna a tegnapi lapot, akkor tudták volna azt is, hogy az amerikai felekezeti misszió tagjait éppen akkor vendégelte meg Bukarestben Bratianu miniszterelnök a kormány összes tagjainak jelenlétében, amikor a kíméletlen Berkes Salamon az ártatlan papokat, akik hatvanmillió ember képviselőitében járnak Romániában és a kormány előzékenységé folytán miniszteri kocsikban Jonescu államtitkár kíséretében utaznak, Temesváron a sziguranca kezére adta, mert horribile dictu — „*izgattak és idegen valótát siboltak.*”

A kiadók dilettáns munkatársaikkal így csinálnak közveszélyes organumot tekintélyes lapjaikból és felelőtlen rémhírekkel riasztják az erdélyi közvéleménynek azt a részét, amely vakon hisz a nyomtatott betűben. Mert az unitárius egyháztanács ma délelőtt már azon gondolkodott, hogy in — eniálni fog az angol konzulátus k szabadonbocsátása érdekében. **HE ABON** vették, hogy a magyar lapok mai számát nem újságírók írták, amire rögtön megnyugodtak.

Fegyelmezett sztrájkoló

Az Újságírószervezet a kizárt újságírók erkölcsi presztizsének biztosítására a következő felhívást bocsátotta ki tagjaihoz:

„Az Intézőbizottság felhívja a Szervezet tagjait, hogy egyéni akcióktól a leszigorabban tartózkodjanak. Minden intézkedésre az Intézőbizottság jogosult. Minden tagnak kötelessége a leszigorabban ügyelni arra, hogy a Szervezetet senki se kompromittálja s ezért a tagoknak azonnal jelentést kell tenniük, ha arról értesülnek, hogy a Szervezeten kívül álló elemek a konfliktusba beavatkoznak és saját számlájukra, de az újságírókra esetleg kompromittáló módon a kiadóknak kellemetlenkednek. Hasonló eseteket igyekezni kell megakadályozni.”

Biróbotrány az olimpiádon

Imbach svájel 48 másodpercre javította a négyszázméteres olimpiai rekordját

(Páris, július 11. Az Új Kelet tudósítójától.) Az olimpiai játékok menetét kinos botrány szakította meg. A 10.000 m. gyaloglásban, amint arról tegnapi számunkban már beszámoltunk, Kühnel osztrákot diszkvalifikálták, a beadott óvás elintézéséig a szám lebonyolítását felfüggesztették. A közönség is igazat adott az osztrák gyaloglónak és parázs tüntetést rögtönzött a bíró ellen. A bíró erre lemondott. A legfelsőbb bíróság helyt adva az óvásnak, a diszkvalifikálást megsemmisítette, mire a gyalogló-bírák egyöntetűen azzal választották, hogy lemondtak és nem hajlandók tovább bíraskodni.

Az incidens miatt a gyaloglóverseny hátralevő előfutamatit annak elintézéséig elhalasztották.

A csütörtöki nap szenzációja Nurmi nagy szerű szereplése és Imbach világrekord javítása.

Részletes eredmények

1500 m. síkfutás: Győztes: Nurmi (finn) 3 p. 52.6 mp., 2. Schärer (Svájce), 3. Stallard (angol), 4. Lowe (angol), 5. Baker (Amerika), 6. Hahn (Amerika), 7. Watson (angol), 8. Inoma (finn), 9. Pusza (finn), 10. Wirriath Spincer (angol). Világrekord 3:52.6 p., Olimpiai rekord 3:55.5 p.

400 m. síkfutás: A hatodik középfutásban Imbach (Svájce) 48 mp. idővel olimpiai rekordot javított. Kuruzsi lekérte futamatát.

Világrekord 47.7 p. mp. Eddigi olimpiai rekord 48.2 p. mp.

Rudigrás: Győztes: 1. Barness (Amerika) 395 cm., 2. Graham (Amerika), 3. Becker (Amerika), 4. Peterzon (dán), 5. Pihard (Kanada), 6. Starow (Amerika). A mezőnyből hiányzik a fenomenális norvég világrekorder, Hoff, ki sarokfájás miatt kénytelen volt lemondani a részvételtől. Világrekord 421. cm., olimpiai rekord 403.5 cm.

Kalapácsvetés: Győztes 1. Tootel (Amerika) 53 méter 29.5 cm., 2. Mc. Greath (Amerika), 3. Wickes (Anglia), 4. Bricksohn finn, 5. Skolt (svéd), 6. Macedes (Amerika), 7. Lund (svéd). Világrekord 57 m. 77 cm., olimpiai rekord 54.94 m.

Szabad stílusú birkózás: Mammsberg (svéd) győz Mesulin (osztrák) ellen, Seaka (osztrák) Pariselt (francia) ellen pontozással, Manpesth (norvég) Barunek (cseh) ellen.

Megkezdődtek az olimpiai vitorlásversenyek tizenöt nemzet részvételével Moulaban. A versenyek hat kilométeres távolságon folynak két csoportban.

Öngyilkossági járvány az osztrák hadseregben

Élesen támadták a minisztert. Nagy botrány az osztrák nemzeti tanácsban

(Bécs, július 11. Az Új Kelet tudósítójától.)

A nemzeti tanács tegnapi ülésén szokatlanul heves jelenetek játszódtak le dr. Deutsch volt hadügyi államtitkár sürgős interpellációja nyomán. Deutsch szóvá tette az osztrák szövetségi hadseregben feléledt k. u. k. szellemet, az utóbbi időben előfordult bántalmazásokat, amelyeknek következményei a gyakori öngyilkosságokban mutatkoztak.

— Az 1922-es év folyamán — mondotta a képviselő — mindössze két halállal végződött öngyilkosság fordult elő a hadseregben. 1923-ban már 33-ra emelkedett ez a szám, amelyből 29 halálos végű lett. Ez év első hónapjaiban tizenhat öngyilkossági eset fordult elő a hadseregben. Tizennégyen ezek közül meg is haltak. Kijelenthetem itt a nemzeti tanács színe előtt, hogy az öngyilkosságok oka majdnem minden esetben nem volt más, mint a katonák bántalmazása. A bántalmazott katonák egyetlen esetben sem mertek panaszt tenni, mert még nagyobb bántalmazásoktól féltek.

A hadügyminisztérium nem jár el kellő eréllyel a bántalmazó bűnösök ellen és megelégszik rendeletek kiadásával, amiket azonban a katonatisztek nem respektálnak. Jellemző a tiszték felfogására Suttner ezredesnek, a tiroli brigád parancsnokának egy levele a minisztériumhoz, amelyben azt írja, hogy a katonák azért lesznek öngyilkosok, hogy katonai pompával temessék őket el és ezért azt javasolja, hogy a jövőben öngyilkos katonákat ne temessenek katonai pompával.

Förstner képviselő: Ilyen hűlye ember parancsnoki állásban!

Nagy zavar támad erre a közbeszólásra és jó időbe telik, amíg

Vaugoin hadügyminiszter szóhoz jut. Elismeri az öngyilkosságok gyakoriságát, de az nem csak a hadseregben mutatkozik mostanában, hanem az osztrák népben és nem bántalmazások az okai, hanem a súlyos viaszonyok. Hivatalos jelentésekből olvassa, hogy 1923-ban elkövetett huszonnyolc öngyilkos katonai közül hét boldogtalan szerelem miatt követte el a tettet, három gyógyíthatatlan betegség miatt, kettő a kaszánya önkényes elhagyása miatt, öt részegségben lett öngyilkos, kettőnek öngyilkossági oka ismeretlen. Az 1924-ben elkövetett husz öngyilkosság eset közül nyolcan okát nem tudják.

Erre a szociáldemokrata képviselő nagy pfuj kiáltásokban törtek ki.

Cr. Bauer: Miniszter ur, figyelmeztetem, hogy az öngyilkossági ügyekben az öngyilkosok fölfebbvalói folytatták le az eljárást!

Sever szociáldemokrata kísérletet tett, hogy a miniszter fejtegetéseit megerősítse. Ebben azonban megakadályozza őt Kunschak keresztényszocialista képviselő, aki védelmére kel a katonatiszteknek. A tiszték ugyanod nem tehetnek arról, ha a katonák öngyilkosságot követnek el.

Amikor a képviselő támadást intéz Körner tábornok, a szociálisták embers ellen, a baloldal padjairól éles tiltakozás hangzik el. Óriási kavargás támad a teremben a képviselők kirohannak a padsorokból, a terem közepére, ahol az ellenfelek ökökkel támadnak egymásra. Dr. Bauernek köszönhető, hogy a heves jelenet nem fajult tetlösséggé.

Az ülés kölcsönös kimagyarázásokkal végződött.

1980 LEI

a legújabb tavaszi férfiföltöny

Katz és Mendel

cégnél Cluj, Főter 10.

SPORT

A bajnokság utolsó hete a nagyváradai kerületben

A NAC nagyarányú győzelme a szatmári Török-vés felett

A nagyváradai kerületben nagyban folynak a bajnoki mérkőzések, hogy országos döntőig befejezést nyerjen a bajnokság. Tegnap két mérkőzést bonyolították le, egyet Szatmáron, egyet pedig Nagyváradon. Részletes eredmények:

Szatmár. NAC—Szatmári Török-vés 5:0 (0:0).
Bíró: Vadász. A NAC a második féldőben valószínűleg a kapuhoz szegzi ellenfelét és egymás után éri el góljait.

Nagyvárad. Török-vés—Egyetértés 3:0 (3:0).
Bíró: dr. Morár. A második féldőben az Egyetértés teljesen a védelembe vonul és így a Török-vés kénytelen megelégedni az első féldőben elért 3 góllal.

A Soimi az MSE javára lemondta a selejtező mérkőzést. A központi labdarúgó szakosztály tudvalevőleg az országos futballbajnokság első selejtező mérkőzését vasárnapra tűzte ki a szombati és a vásárhelyi kerület bajnoksapatai között. A mérkőzést a szombati bajnoksapat a Soimi lemondta az MSE javára és így a mérkőzés elmarad. Így tehát a selejtező második fordulójában az MSE kerül össze jövő vasárnap a bukaresti kerület győztes csapatával Marosvásárhelyt.

Victoria—Gloria CFR. A szombati barátságos mérkőzés a szezon legsikerültebb meccsének ígérkezik. Mindkét csapat erős, rámenős stílust játszik, ami megfelelő összehasonlításra ad majd alkalmat. A Victoria Istvánffy I.-et újra szerepelteti csapatában és erősen készül a mérkőzésre, amely szombaton délután félhat órakor kezdődik.

Munkában a zöldség. A bajnokságok a zöld gyepen hovatovább mégis csak befejeződnek, némely kerületben azonban most a szokásos driblikkel igyekeznek a tudást pótolni. Aradon megsemmisítették a Gloria-CFR—AAC bajnoki meccset és elrendelték annak újrajátszását. Érdekes a megsemmisítés oka. A 3:3 arányban eldöntetlenül végződött mérkőzésen ugyanis Kenderessy AAC esztár a tizenhatoson belül elvágódott, a bíró tizenegyeset ítélt, amelyből a kiegyenlítő gól származott. Kenderessy hír szerint a meccs után kijelentette, hogy nem faulolták, hanem szándékosan markirozta a gólcsoport, hogy a tizenegyeset kiforszírozza. Az aradi szövetség a Gloria-CFR óvása alapján kihallgatta Kenderessyt, aki ugyanezt vallotta. Erre a meccset megsemmisítették. A bírói ítéletnek így furcsa semmibevétele igen veszedelmes precedenst jelent, amely ellen az országos futballbírói kar is tiltakozni fog. A másik megsemmisítés Temesvárt történt, ahol az Unirea—TMTE üzi mérkőzést nem érték rá előbb megsemmisíteni, mint a legutóbbi napokban. Mentességül szolgál azonban, hogy még mindig túlfórán történt, mert azóta a TAC megverte az Unireat, amely a bajnokságot mindenképp elvesztette, ha a Kinizsi megyeri hátralevő mérkőzését.

A Kinizsi Bukarestben. Szombaton, július 12-én a temesvári Kinizsi Bukarestben játssza a Cupa Mare vándordíjért, amelyet két egymásutáni győzelemmel véd a bajnoksapat.

A nagyváradai kerület bajnoksága. A nagyváradai kerület elsőosztályú bajnokságának állása a következő: 1. NAC 22 pont (12). 2. Török-vés 17 p. (12). 3. Nagyvárad SC 17 p. (14). 4. Szatmári SE 13 p. (13). 5. Bihorul 13 p. (13). 6. Egyetértés 11 p. (13). 7. Sz. Török-vés 11 p. (14). 8. M. Kabza 2 p. (14). A zárójelben a lejátszott mérkőzések száma.

A Természet Barátok Turista Egyesülete f. hó 13-án, a helyi hadtestparancsnokság engedélyezése mellett megtarthatja ez évi első kirándulását. A TBTE felkéri tagjait, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt a kiránduláson. Vendégeket is szívesen látunk. Utirány: Bakki és Árpád-menedékház. Rákóczi-forrás, Árpád-csucs és vissza a Majláth és Szent János-tut felé. Vezető: Máthé Lajos. Találkozás a Majláth-utca és Szent György-tér sarkán. Indulás vasárnap reggel pontosan fél 7 órakor.

Hirdessen az Uj Keletben!

Legjobb gyermekápoló

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Szombat: Indig Alfréd önálló hangversenye Pongrácz Ádám zongorakísérete mellett. Előtte: Susanne Titka. (Sorozatszám 465.)

Vasárnap d. u.: Gül baba. (Mérsékelt helyárrakkal. Sorozatszám 466.)

Vasárnap este: Gyimesi vadvirág. (Nagy Gyula bucsu-estéje. Sorozatszám 467.)

MOZGÓK MŰSORA

Select-Mozgó: Szombat, július 12. Damaszkusz csillaga. I. rész: A hűtlen szerető. 6 felvonás. Szentimentális dráma G. Ohnet regénye után, a sohajos leánykák és szerelmes asszonyok rajongatott írójá. Főszerepben Lucy Doraine és Petrovitch Svetislav. Műsora kívül egy bohózat a híres amerikai komikussal: „Ó”.

Uránia-Mozgó: Szombat, július 12. A bolygó szűz. Nagyszabású tragédia Henry Bataille regénye után 6 felvonásban. Főszerepben: Maria Jacobini és Alberto Callo.

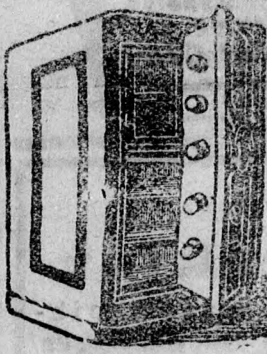
924/98.

קאנקורר

בייא דער ארטה' איז געמינדע אין סעקעלדיעה. איזט דיא שמעללע אין שריב מומחה לרבים ירא שמים אונד נומער בע"ת זאמארט צו בעזעצען. אפערטע מיט קבלות פאן אנערקאנטען ארטה' רבנים אונד אנאבע דעם אלטערס מיט פאמיליען-שמאנדעס אונד ביזערדיגע ווירקאמקייט זינד צו ריכטען אן אונטערזעצערטיגטען אדרעססע. געהאלט לויט איבעראיינקאממען, פרייע וואונגן. שפעזען ווערדען נור דעם אקצעפטיערטען פערדיגעטע סעקעלדיעה יום ד' חקת תרפ"ד לפ"ק.

Miklós Kun

7475.

Fabrică de case de bani Goldschrank-Fabrik Pénzszekrénygyár

Jakabfi & Co

TIMISOARA Str. Timotei Cluj (Batyány-u.) 3 Telefon 12-68

Képviseleteink és munkatársaink: Clujban Arthur Loewy & Co. szállítók, Oradea-Mareen, Stabii" gépfabrikát Nagypiac, - Satu-Mareen Em. Weiss Söhne szállítók, - Aradon Arnold Pollák szállítók.

Önmaga ellen vét, Nagy és Szilágyi-

mál festeti és tisztítja ruháit. Cluj, gyár Strada Barliin (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kossuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

Műjég a CZELL Sörfőzöde jéggyárában f. hó 7-től kezdődőleg kapható. Telefon 78. szám

LADAGYAR Fiókafat Egeres. Sajovics és Lebovits fakoreskedés és ládagyár Cluj, Strada Cernaxil (volt Kajtán-utca) 1 szám

שוחט קאנקורר. אן שמעללע דער ביזער היער פאנקציאניע-דענדען צווייא שוחטים ווידן נון לויט בעשלוסס דער געמינדע נור איין שוחט מומחה לרבים ויש ובער תפלה געזוכט. דער דיא פאמיליעניש בעזעצט דיא שחיטה בייא דער געמינדע וויא אויך בייא דער היעזיגען סאלאמיר-פאבריק צו פערזעהען. אפערטע זאמט קבלות פאן אנערקאנטען ארטה' רבנים אונד אנאבע דער ביזערדיגען ווירקאמקייט. דעם אלטערס אונד פאמיליעניששמאנדעס זינד צו ריכטען אן דיא אדרעססע: Comunitatea irzr orih. „Sfard“ aut. SIBIU Heltauer-gasse No. 12.

Zsák Zsineg Kötél HAVAS DEZSŐ TIMISOARA

Értesítés! Van szerencsém a nagyérdemű vásárló közönség tudomására hozni, hogy tűzfifa telepemet Str. Noa (v. Uj-ucca) 59. szám alatt megnyitottam. Megrendelések 819-es telefonszám alatt eszközlendők. HÁDOR REZSŐ, ált. fakoreskedelmi vállalata, Cluj-Kolozsvár. Telefon: 819.

HÖFER 1. számú gyermekhintőpora, HÖFER Baby Creme, Kapható az összes patikákban, drogeriákban és illatszertárakban, továbbá Kolozsváron Emkedrogeriában, Rózsa „Royal“-drogeria, Demeter-, Hintz- és Flohr-patikákban.

